

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN GASTOUDERBUREAU FRIESE KLEINTJES

Versie 3.0

November 2014

Gastouderbureau Friese Kleintjes
Van Albadaweg 71
9078 VT Oude Bildtzijl
www.friesekleintjes.nl
info@friesekleintjes.nl
0518 – 42 1074

1. Inleiding.

Friese Kleintjes is een geregistreerd gastouderbureau voor bemiddeling en begeleiding in de kinderopvang. Dit pedagogische beleidsplan is een leidraad voor zowel ouders als gastouders; in het plan wordt beschreven wat partijen van elkaar mogen verwachten.

In dit beleidsplan worden instrumenten aangedragen die nodig zullen zijn voor een goede opvang. Onderdelen die aan de orde zullen komen zijn: de manier waarop opvang wordt geregeld, activiteiten die stimulerend zijn voor kinderen en de manier waarop er met kinderen wordt omgegaan. In het jaarlijks terugkerende evaluatiegesprek zullen de criteria uit het beleidsplan worden getoetst bij de gastouders.

Daarnaast geeft het beleidsplan een richtlijn aan gastouders om inzichtelijk te maken wat er van hen wordt verwacht. Het is de bedoeling gastouders bewust te maken van kwaliteitsaspecten binnen kinderopvang. Kinderopvang is gebaseerd op vertrouwen. Ouders/verzorgers vertrouwen hun kind aan de gastouder toe. Een veilige opvang en een verantwoorde opvoeding is daarom het uitgangspunt voor Friese Kleintjes.

Heeft u vragen of opmerkingen over dit pedagogisch beleidsplan, neem dan contact met ons op. Zie voor onze gegevens op de voorkant van dit beleidsplan.

Indien omstandigheden hier aanleiding toe geven kan dit beleidsplan aangevuld of verbeterd worden.

2. Algemene visie op opvoeden, kinderen en de rol van kinderopvang.

Opvoeden is een belangrijke taak, want hoe er wordt opgevoed, dat heeft een grote invloed op de volgende generatie. Ook heeft de opvoeding een grote invloed op het kind zelf; hoe het zich voelt wat betreft "zinvolheid en geliefdheid", en het heeft invloed op de vaardigheden die hij/zij nodig heeft in het leven.

Ieder kind is uniek, heeft een eigen persoonlijkheid en eigen mogelijkheden. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn/haar eigen tempo, op zijn/haar eigen manier. Het unieke van ieder kind dient te worden gerespecteerd; een kind mag zichzelf zijn, zolang hij/zij hierbij een ander niet belemmert of pijn doet. Hierdoor wordt een emotioneel veilig klimaat gecreëerd.

De opvoeding en ontwikkeling van het kind, speelt zich in de eerste plaats af in de eigen omgeving, waarin de

ouders als belangrijkste opvoeders een rol spelen. Gastouders hebben een belangrijke, aanvullende taak.

Een stimulerende omgeving zorgt er mede door dat het kind de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. De gastouder heeft hierin de rol om het kind goed te observeren; wat vindt het kind leuk, waar beleeft hij/zij iets positiefs aan, en waardoor wordt het kind gestimuleerd. Het vraagt van de gastouder een alerte houding en flexibiliteit om hierop in te spelen, en passende activiteiten aan te bieden en het kind te begeleiden.

Bij de opvang krijgt het kind vaak de mogelijkheid om contact te maken met andere kinderen. Kinderen oefenen hiermee de sociale vaardigheden en leren van de ervaringen. In het contact met andere kinderen en met andere volwassenen, leren kinderen samen te leven en te delen, maar ook om voor zichzelf op te komen. Grenzen, normen en waarden worden hierbij aangegeven en benoemd. Gastouders zoeken steeds de balans tussen individu en groep en tussen geborgenheid bieden en kinderen los durven laten.

3. Kinderverzorging

Bij de verzorging van kinderen denken we in het bijzonder aan veiligheid, hygiëne en gezondheid. Voordat de opvang bij een gastouder wordt gestart, en daarna jaarlijks, wordt bij de gastouder een risico-inventarisatie Veiligheid & Gezondheid uitgevoerd door de bemiddelingsmedewerk(st)er of houder van gastouderbureau Friese Kleintjes. Het is belangrijk dat er veel aandacht is voor veiligheid en voor hygiëne. Een goede gezondheid is een basisvoorwaarde voor een goede ontwikkeling.

- Er moet dan ook aandacht zijn voor gezonde/volwaardige voeding voor het kind, afgestemd op de behoefte van het kind en rekening houdend met de voedingswensen van de ouders.

- Gewoontes/bijzonderheden van voedings- en slaappatronen, worden schriftelijk overgedragen tussen gastouder en vraagouder. Dit is vooral bij baby's belangrijk.

- Voeding moet altijd hygiënisch worden bereid en bewaard.

- Bij ziekte van het kind wordt er altijd contact opgenomen met de ouders, door de gastouder. De ouder dient er voor te zorgen dat hij/zij altijd telefonisch bereikbaar is.

- De woning dient te allen tijde rookvrij te zijn.

- In de woning wordt geen alcohol gebruikt voor aanvang en tijdens de aanvang van de opvang (geldt ook voor huisgenoten).

- Wat betreft het slapen bij baby's en jonge kinderen, wordt van de gastouder verwacht, dat zij handelt volgens de adviezen en richtlijnen van de Stichting

Onderzoek en Preventie Zuigelingensterfte, mede ter voorkoming van wiegendood. Deze adviezen en richtlijnen zijn;

- laat de baby altijd op de rug slapen
- voorkom dat een baby te warm ligt (15-18 graden is een goede slaapkamertemperatuur)
- gebruik geen dekbedje voor kinderen onder de 2 jaar
- ventileer de slaapkamer regelmatig
- gebruik geen kussen, hoofd- en zijwandbeschermers, zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in bed.
- maak het bed kort op zodat de voetjes tegen het voeteneinde liggen of gebruik een goed-passend slaapzakje (armsgaten niet te groot omdat het kindje dan verder onderin de slaapzak terecht kan komen)
- niet roken waar de kinderen bij zijn
- zorg voor rust en regelmaat
- houd voldoende toezicht (babyfoon en eventueel camera)

4. Pedagogische doelstelling

De doelstelling is om kinderen een plek te bieden waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk dat kinderen opgroeien tot zelfstandige, evenwichtige en weerbare mensen, die respect hebben voor anderen en hun omgeving en die in staat zijn eigen keuzes te maken en daarin samen te werken met de mensen om hen heen.

De 4 opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang worden hierbij onderschreven;

- a. emotionele veiligheid bieden
- b. stimuleren van de ontwikkeling van persoonlijke competentie
- c. stimuleren van de ontwikkeling van sociale competentie
- d. socialisatie, cultuuroverdracht en overdragen van normen en waarden.

5. Pedagogische basisregels.

5.1 emotionele veiligheid bieden

Doel is dat een kind zich veilig en geborgen voelt, dat het lekker in zijn vel zit, en zich thuis voelt bij de opvang. Het kind mag zichzelf zijn, en durft zich te uiten. Als deze veilige basis er is, zal het kind dingen ondernemen en op onderzoek uit gaan. Zo komt het kind tot spelen/leren.

Een kind moet zich "welkom" voelen bij de gastouder. Het is prettig en stimulerend voor een kind als hij enthousiast wordt ontvangen bij de opvang. Het is fijn te ervaren als de gastouder zegt dat ze blij is dat je (het kind) er weer bent! Dit zal een ook gevoel van geborgenheid geven. Een klein gebaar als "een aai over de bol" kan een gevoel van verbondenheid of

bevestiging geven. Als het kind aangeeft (door verbale of lichamelijke communicatie), dat hij/zij dit juist niet prettig vindt, wordt dit door de gastouder serieus genomen en zal ze dit uiteraard niet meer doen. Rekening houden met elkaar en ervaren dat dit steeds gebeurt is ook een onderdeel van veiligheid bieden.

De allereerste dag is voor het kind een "wen-dagje". Het kindje komt dan een halve dag of een paar uurtjes bij de gastouder. De gastouder probeert dit op een dag te plannen dat er verder geen bijzonderheden zijn zoals een bezoek van nog iemand anders of iets dergelijks. De gastouder neemt dan dus even extra de tijd voor het nieuwe kindje. Zo krijgt het kind rustig de tijd om te wennen aan het gastgezin en eventuele andere opvangkinderen.

Als het kindje oud genoeg is, kunnen er dingen uitgelegd worden of kan de gastouder dingen laten zien. Het kan b.v. prettig zijn voor het kind om te laten zien waar het speelgoed staat of waar de prentenboekjes liggen die het kind mag pakken. Andere opvangkinderen kunnen hier ook bij betrokken worden; "Hieke, wil jij Renske laten zien waar de poppenkleertjes altijd liggen? Het is misschien wel leuk om de poppen even andere kleren aan te geven."

"Wennen" gaat niet in één dag, en het ene kind zal iets langer de tijd nodig hebben als het andere kind. De gastouder toont hier begrip voor en stelt zich geruuststellend op. Daarnaast zal ze activiteiten aanbieden waardoor het kind zal ervaren dat het ook heel leuk is bij de gastouder en eventuele andere opvangkinderen.

Bij emotionele veiligheid bieden is het volgende van belang:

- gastouders waarderen het kind zoals het is en nemen het kind en zijn emoties en gevoelens serieus.
- Gastouders proberen zich in te leven in de wereld van het kind en houden hierbij bijvoorbeeld rekening met eventuele ervaringen van het kind en/of met de ontwikkelingsfase van het kind. Zo is of ontstaat er begrip voor het kind, wat leidt tot een positief/liefdevol contact met het kind.
- gastouders gebruiken geen lichamelijke straffen.
- gastouders zijn duidelijk en consequent. Ook het stellen van grenzen en het opstellen van regels hoort bij het bieden van veiligheid.
- gastouders ondersteunen het kind bij het verwerken van gevoelens, en begeleiden het kind bij emoties zoals verdriet, boosheid, angst en vreugde. De gastouder zal b.v. zeggen "Ik snap best dat je boos bent nu alle (loop)auto's al zijn bezet. Wil jij ook zo graag even rijden? Nou, dan vragen we even of jij zo meteen op de auto mag, doen we "om de beurt" oké."

- gastouders creëren een vertrouwde, voorspelbare opvangomgeving. Er is een vast dagritme en er zijn bepaalde gewoontes/rituelen die herkenning en een gevoel van veiligheid geven bij de kinderen. Het vaste dagritme en de gewoontes zijn “de basis”, maar er is zeker af en toe, ook ruimte voor spontaniteit en flexibiliteit, wat kan zorgen voor “iets bijzonders”.
- gastouders spreken regelmatig met de ouders over behoeftes en ontwikkeling van het kind en stemmen handelingswijzen op elkaar af. Als het kind b.v. de gewoonte heeft om een speentje bij het slapen te krijgen, dan is het belangrijk dat de gastouder dit ook weet en zo doet. Ook dagritmes worden zo veel mogelijk op elkaar afgestemd. Bijvoorbeeld als het kind s’ middags na het eten thuis altijd even gaat slapen, dan houdt de gastouder dit ritme ook aan.
- gastouders respecteren een persoonlijke aanpak van activiteiten door het kind.
- gastouders weten wat de signalen van het kind zijn, bij kindermishandeling of huiselijk geweld. In het geval er verdenking rondom huiselijk geweld en/of kindermishandeling is, bespreekt zij dit met de bemiddelingsmedewerkster. De bemiddelingsmedewerkster zorgt ervoor dat de zorgen hierover worden besproken en dat er eventueel overleg plaatsvindt met de juiste instantie. (voor meer informatie zie de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Friese Kleintjes op www.friesekleintjes.nl)

5.2 ontwikkelen van persoonlijke en sociale competenties

Doel is dat een kind de persoonlijke en sociale vaardigheden goed kan ontwikkelen.

- gastouders zorgen voor een veilige, uitdagende omgeving die tegemoet komt aan de behoefte van kinderen om op verkenning te gaan, nieuwe dingen te ontdekken en zich de wereld eigen te maken.
- gastouders stimuleren het kind tot een actieve en zelfstandige houding in overeenstemming met het ontwikkelingsniveau.
- gastouders besteden aandacht aan de ontwikkeling van de motoriek, spraak- en taalontwikkeling, de verstandelijke ontwikkeling en creativiteit.
- Er worden afwisselende activiteiten aangeboden, die ook ruimte voor eigen invulling door het kind open laten en verschillende ontwikkelingsniveaus ondersteunen.
- gastouders zorgen voor afwisseling van rustige en meer actieve activiteiten.
- gastouders stimuleren het kind door complimentjes te geven. Hierdoor groeit het zelfvertrouwen.
- gastouders stimuleren gezond en veilig gedrag. Het is bijvoorbeeld de gewoonte om dagelijks fruit te eten. Als het kind nog geen boterham heeft gegeten kan bijvoorbeeld met het kind worden afgesproken “eerst nog je boterham, dan kan je nog dat koekje krijgen”.

- de gastouder draagt zorg voor een hygiënische opvangomgeving. Er wordt regelmatig schoongemaakt en opgeruimd. Ook wordt er een gewoonte van gemaakt om voor het eten, en na de toiletgang, de handen te wassen.

- De kinderen leren een zakdoek te gebruiken, en wegwerpzakdoekjes, in de prullenbak te doen.

- Bij de gastouder zal het kind vaak de mogelijkheid hebben om andere kinderen te ontmoeten. Kinderen kunnen dan ervaren dat samen spelen leuk kan zijn, en waardevol is. Spelenderwijs leert het kind zich te verplaatsen in de ander, samen te werken, anderen te helpen, conflicten oplossen en conflicten proberen te voorkomen. De gastouder ondersteunt het kind hierbij door ideeën aan te dragen hoe een conflict kan worden opgelost of voorkomen. Maar de kinderen krijgen ook de kans om zelf oplossingen te zoeken, afhankelijk van de leeftijd van de kinderen. De gastouder zal b.v aan het kind kunnen vragen “wat denk jij, hoe kunnen we dit het beste oplossen?”
- gastouders besteden aandacht aan “het inleven van de ander”, door te benoemen hoe het ander kind zich kan voelen, en b.v. te vragen “Ik denk dat Sanne verdrietig is, zullen we iets leuks voor haar tekenen?”.
- gastouders leren het kind dat het rekening dient te houden met een ander, dat een ander misschien “anders” is, maar wel “gelijkwaardig”.
- gastouders leren het kind om zijn behoeften gepast aan anderen duidelijk te maken. (rekening houden met elkaar maar ook opkomen voor jezelf)

5.3 socialisatie, overdracht van normen en waarden

Doel; Kinderen zijn “gesocialiseerd” als ze vertrouwd zijn met de normen en waarden van de omgeving, als ze de regels kennen en hier goed mee om kunnen gaan. Ze hebben hun eigen manier gevonden om zich aan te passen en toch te blijven wie ze zijn. Ze kennen de verschillen tussen mensen en kunnen hier goed mee omgaan.

Er wordt bij de opvang aandacht besteed aan feestdagen zoals Kerst, Sinterklaas en verjaardagen. Dit zal gebeuren door b.v. de opvangruimte te versieren, of door knutselactiviteiten. (kerstversierselen maken of een feestmuts maken). De gastouder is zich bewust van verschillende normen en waarden en is in staat deze bespreekbaar te maken met de ouders.

- Als meest belangrijke normen en waarden worden gezien;
  - > eerlijk zijn
  - > medeleven hebben
  - > afspraken nakomen

> respect voor anderen, hun mening en bezit
> gelijkwaardigheid

- Wat niet wordt geaccepteerd;
> elkaar opzettelijk pijn doen
> pesten
> liegen

- Belonen van gewenst gedrag (bijvoorbeeld een compliment geven) gaat voor corrigeren van ongewenst gedrag. Ongewenst gedrag wordt alleen bestraft als corrigeren niet helpt. Bijvoorbeeld er is tegen een kindje van 4 jaar al meerdere keren gezegd dat zij een ander opvangkindje niet om mag duwen. De volgende keer wordt tegen het 4 jarig meisje gezegd "Je mag haar niet omduwen. Als ik dat nog een keer zie, ga je maar even op dit rode kussentje zitten. Want dan ben je niet lief aan het spelen. Je doet haar pijn en dat mag niet". (het kussentje wordt op de grond in de kamer gelegd, op een plek dat het 4 jarig meisje wel in zicht is, maar toch even "afgezonderd" van de anderen. De gastouder leert het kind wanneer het grenzen overschrijdt, wat mag en niet mag. Dit doet ze door ervoor te zorgen dat ze de aandacht van het kind heeft (b.v. aankijken en bij de schouder vasthouden) en dit te benoemen op het moment dat dit voorkomt.

6. Gastouder-kind-ratio

Bij gastouderopvang worden maximaal 6 kinderen opgevangen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Hiervan mogen maximaal 5 kinderen onder de leeftijd van 4 jaar zijn. Er mogen maximaal 2 kinderen onder de leeftijd van 1 jaar, tegelijkertijd worden opgevangen. En er mogen maximaal 4 kinderen tegelijkertijd aanwezig zijn, in de leeftijd van 0 en 1 jaar oud. Bij bovengenoemde aantallen kinderen, dienen eigen kinderen onder de 10 jaar meegeteld te worden. Als er meer dan 3 kinderen tegelijkertijd worden opgevangen, dient er een achterwacht beschikbaar te zijn. De achterwacht dient bij calamiteiten, binnen 1 kwartier bij de gastouder en kinderen te kunnen zijn om dan te helpen.

7. Waaraan moet de gastouder voldoen

- De gastouder, en haar huisgenoten die 18 jaar of ouder zijn, dienen een VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag) te overhandigen aan Friese Kleintjes. De VOG's mogen bij de inschrijving in het Landelijk Register Kinderopvang, niet ouder zijn dan 2 maanden.
- De gastouder dient voor de inschrijving in het LRK ook een geldig identiteitsbewijs te overhandigen.
- De gastouder heeft minimaal een diploma voor MBO Helpende niveau 2 of een diploma dat voorkomt op de

lijst met diploma's die wettelijk ook geldig zijn verklaard om als gastouder te kunnen worden ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang.
- Eigen kinderen van de gastouder mogen niet onder toezicht staan.
- De gastouder gaat graag met (andermans) kinderen om, geniet van het geven van verzorging en begeleiding van kinderen.
- De gastouder is in staat om de verzorging van de kinderen en de activiteiten met de kinderen zodanig te organiseren/begeleiden dat een positieve, geborgen en huiselijke sfeer gecreëerd wordt.
- De gastouder is lichamelijk en geestelijk gezond.
- De gastouder is bereid tot samenwerking met het gastouderbureau en tot het volgen van aanvullende cursussen/trainingen/bijeenkomsten die gerelateerd zijn aan de opvangtaak.
- De gastouder respecteert privacygevoelige gegevens en geeft geen informatie door aan derden.
- De gastouder staat open voor/respecteert andere gewoontes, culturen, levenswijzen en opvoedingsstijlen.
- De gastouder beschikt over goede communicatieve vaardigheden en is in staat om op een professionele manier contact met de vraagouders te onderhouden en afspraken te maken.
- De gastouder heeft kennis van de ontwikkeling van kinderen.
- De gastouder staat positief ten opzichte van de pedagogische doelstelling zoals uitgewerkt in het pedagogisch beleidsplan, en kan deze in de praktijk brengen.
- De gastouder is in het bezit van een geldig EHBO-diploma voor kinderen en is bereid de wettelijk verplichte herhalingscursussen hiervoor te volgen.
- De gastouder is in staat tot reflecteren op het eigen handelen.
- De gastouder laat kinderen niet alleen en laat het toezicht niet over aan anderen, behalve bij een calamiteit. Bij een calamiteit kan er namelijk een beroep worden gedaan op de achterwacht.
- De gastouder beheerst de Nederlandse taal goed.
- De gastouder is telefonisch goed bereikbaar.
- De gastouder is in het bezit van een geldig AVP verzekering en van een geldige inzittende verzekering bij autogebruik.
- De gastouder heeft een leeftijd van minimaal 18 jaar.
- De gastouder beschikt over een geschikte opvanglocatie (zie punt 8. De opvangruimte)
- De gastouder is op de hoogte van de meldcode kindermishandeling & huiselijk geweld, en handelt hiernaar.
- De gastouder is op de hoogte van de inhoud van het risico-inventarisatie Veiligheid en Gezondheid, en is bereid dit samen met het gastouderbureau in te vullen.

- De gastouder is op de hoogte van de inhoud van het plan van aanpak, wat wordt opgesteld, na het invullen van de risico-inventarisatie.
- De gastouder wil de betalingen voor de opvang, door de vraagouder, ontvangen via het gastouderbureau.
- De gastouder is bereid om 1x per jaar de opvang te evalueren.

omstandigheden hier aanleiding toe geven kan dit beleidsplan aangevuld of verbeterd worden.

Oude Bildtzijl,
12 november 2014

8. De opvangruimte

- In de woning dient voldoende speel-en slaapruijnte voor de kinderen (afgestemd op de leeftijd van de kinderen) te zijn. Voldoende ruimte nodigt een kind uit om te gaan spelen, om actief te worden.
- Binnen is minimaal 3,5 m² per kind beschikbaar en buiten is minimaal 3 m² per kind beschikbaar.
- Het is belangrijk voor de ontwikkeling en de gezondheid van het kind om (liefst dagelijks), buiten te kunnen spelen. Vlak bij de woning moet dan ook een mogelijkheid zijn, om veilig, buiten te kunnen spelen.
- De woning dient kindvriendelijk en overzichtelijk te zijn ingericht, en dient veilig en hygiënisch te zijn.
- Er is speelgoed/(ontwikkelings-)materiaal aanwezig dat aansluit bij de interesses en het ontwikkelingsniveau van het kind. De hoeveelheid speelgoed is "gedoseerd"; als er te veel speelgoed is zal het kind niet optimaal met het speelgoed spelen. Het kan het kind onrustig maken. Als er te weinig speelgoed is, zal het kind niet voldoende uitgedaagd/gestimuleerd worden.
- Als speelgoed/materialen op een (redelijk) vaste plek staan, (b.v. een speelgoedkast) geeft dit duidelijkheid, overzichtelijkheid voor het kind. Dit versterkt het gevoel van veiligheid.
- Huisdieren kunnen voor kinderen leuk zijn. Er dient wel aandacht te zijn voor de hygiëne rondom huisdieren. Een hond of kat hoort niet in een box of een ledikantje te slapen b.v. Kinderen worden niet alleen gelaten met eventuele huisdieren.
- In de woning wordt niet gerookt, ook niet als er geen kinderen aanwezig zijn.
- Er dienen voldoende en goed functionerende rookmelders aanwezig te zijn in de woning.
- Voor kinderen, jonger dan 1,5 jaar, moet een aparte slaapruijnte beschikbaar zijn.

Slotwoord

Friese Kleintjes richt haar beleid op een vertrouwde omgeving voor het kind bij de gastouder. Hierbij is het belangrijk dat er regelmatig gesprekken worden gevoerd tussen gastouder en ouders/verzorgers over de verzorging en opvoeding van het kind.

Friese Kleintjes adviseert dit pedagogisch beleidsplan als leidraad daarbij aan te houden. Indien